

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเรื่อง"การใช้เกษตรดีที่เหมาะสมในการผลิตข้าวของเกษตรกร อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์" ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สภาพทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกรผู้ปลูกข้าว

ตอนที่ 2 ความรู้ของเกษตรกรเกี่ยวกับการใช้เกษตรดีที่เหมาะสมในการผลิตข้าว

ตอนที่ 3 การปฏิบัติตามเกษตรดีที่เหมาะสมของเกษตรกร

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้เกษตรดีที่เหมาะสมสำหรับการผลิตข้าว

ตอนที่ 5 ปัญหาและข้อเสนอแนะของเกษตรกรเกี่ยวกับการใช้เกษตรดีที่เหมาะสมในการผลิตข้าว

ตอนที่ 1 สภาพทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกรผู้ปลูกข้าว

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล สภาพทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกรผู้ปลูกข้าว ด้วยค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าต่ำสุด และค่าสูงสุด ผลการวิเคราะห์ปรากฏดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 สภาพทางสังคมเกษตรกรผู้ปลูกข้าว

N = 100						
สภาพทางสังคม	จำนวน	ร้อยละ	ต่ำสุด	สูงสุด	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
เพศ						
ชาย	78	78.0				
หญิง	22	22.0				
อายุ			23	70	46.97	10.068
น้อยกว่า 41 ปี	33	33.0				
41-50 ปี	29	29.0				
51-60 ปี	28	28.0				
มากกว่า 60 ปี	10	10.0				

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

N = 100

สภาพทางสังคม	จำนวน	ร้อยละ	ต่ำสุด	สูงสุด	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
ระดับการศึกษา						
ประถมศึกษา	70	70.0				
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่า	18	18.0				
มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า	9	9.0				
ปริญญาตรี	3	3.0				
จำนวนสมาชิกในครัวเรือน			2	7	4.38	1.170
น้อยกว่า 2 คน	26	26.0				
2-4 คน	43	43.0				
5-7 คน	30	30.0				
มากกว่า 7 คน	1	1.0				
ประสบการณ์ในการผลิตข้าว			4	45	19.94	9.890
น้อยกว่า 11 ปี	31	31.0				
11-20 ปี	34	34.0				
21-30 ปี	18	18.0				
มากกว่า 31 ปี	17	17.0				
ประสบการณ์ในการใช้			1	30	5.77	5.259
เกษตรกรที่เหมาะสมในการผลิตข้าว						
น้อยกว่า 5 ปี	64	64.0				
5-10 ปี	27	27.0				
11-15 ปี	2	2.0				
มากกว่า 15 ปี	7	7.0				
การเป็นสมาชิกสถาบันเกษตรกร						
ไม่เป็น	20	20.0				
เป็น	80	80.0				

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

N = 100

สภาพทางสังคม	จำนวน	ร้อยละ	ต่ำสุด	สูงสุด	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
การเป็นสมาชิกสถาบันเกษตรกร(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)						
สหกรณ์การเกษตร	28	28.0				
กลุ่มเกษตรกร	23	23.0				
กลุ่มส่งเสริมอาชีพเกษตร	10	10.0				
กลุ่มลูกค้า ธ.ก.ส.	58	58.0				
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร	4	4.0				
การไปพบเจ้าหน้าที่ส่งเสริมฯ						
ไม่เคย	7	7.0				
เคย	93	93.0				
จำนวนครั้งของการไปพบเจ้าหน้าที่ฯ			1	5	1.72	1.232
1 ครั้ง	50	53.76				
2 ครั้ง	23	24.73				
3 ครั้ง	10	10.75				
4 ครั้ง	4	4.31				
5 ครั้ง	6	6.45				
อาชีพหลัก						
ทำนา	97	97.0				
ข้าราชการ	3	3.0				
อาชีพรอง						
ทำนา	3	3.0				
ทำสวน	19	19.0				
ทำไร่	14	14.0				
รับจ้าง	74	74.0				
ค้าขาย	23	23.0				

จากตารางที่ 4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล แสดงให้เห็นสภาพทางสังคมของเกษตรกรผู้ปลูกข้าว ดังนี้

เพศ พบว่า เกษตรกรส่วนมาก (ร้อยละ 78.0) เป็นเพศชาย และรองลงมา ร้อยละ 22.0 เป็นเพศหญิง

อายุ พบว่า เกษตรกรประมาณหนึ่งในสาม (ร้อยละ 33.0) มีอายุน้อยกว่า 41 ปี รองลงมา ร้อยละ 29.0 มีอายุระหว่าง 41-50 ปี ร้อยละ 28.0 มีอายุระหว่าง 51-60 ปี และร้อยละ 10.0 มีอายุมากกว่า 60 ปี โดยมีอายุดำสุด 23 ปี สูงสุด 70 ปี และมีอายุเฉลี่ย 46.97 ปี

ระดับการศึกษา พบว่า เกษตรกรส่วนมาก (ร้อยละ 70.0) จบชั้นประถมศึกษา รองลงมา (ร้อยละ 18.0) จบมัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่า ร้อยละ 9.0 จบมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า และร้อยละ 3.0 จบปริญญาตรี

จำนวนสมาชิกในครัวเรือน พบว่า เกษตรกรหนึ่งในสาม (ร้อยละ 43.0) มีสมาชิกในครัวเรือน 2-4 คน รองลงมา (ร้อยละ 30.0) มีสมาชิกในครัวเรือน 5-7 คน ร้อยละ 26.0 มีสมาชิกในครัวเรือนน้อยกว่า 2 คน และร้อยละ 1.0 มีสมาชิกในครัวเรือนมากกว่า 7 คน โดยมีสมาชิกในครัวเรือนต่ำสุด 2 คน สูงสุด 7 คน และสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 4.38 คน

ประสบการณ์ในการผลิตข้าว พบว่า เกษตรกรหนึ่งในสาม (ร้อยละ 34.0) มีประสบการณ์ในการผลิตข้าว 11-20 ปี รองลงมา (ร้อยละ 31.0) มีประสบการณ์ในการผลิตข้าว น้อยกว่า 11 ปี ร้อยละ 18.0 มีประสบการณ์ในการผลิตข้าว 21-30 ปี และร้อยละ 17.0 มีประสบการณ์ในการผลิตข้าวมากกว่า 31 ปี โดยมีประสบการณ์ในการผลิตข้าวต่ำสุด 4 ปี สูงสุด 45 ปี และประสบการณ์ในการผลิตข้าวเฉลี่ย 19.94 ปี

ประสบการณ์ในการใช้เกษตรดีที่เหมาะสมในการผลิตข้าว พบว่า เกษตรกรประมาณสองในสาม (ร้อยละ 64.0) มีประสบการณ์ในการผลิตข้าวเกษตรดีที่เหมาะสม น้อยกว่า 5 ปี รองลงมา (ร้อยละ 27.0) มีประสบการณ์ในการผลิตข้าวเกษตรดีที่เหมาะสม 5-10 ปี ร้อยละ 7.0 มีประสบการณ์ในการผลิตข้าวเกษตรดีที่เหมาะสมมากกว่า 15 ปี และร้อยละ 2.0 มีประสบการณ์ในการผลิตข้าวเกษตรดีที่เหมาะสม 11-15 ปี โดยมีประสบการณ์ในการผลิตข้าวเกษตรดีที่เหมาะสมต่ำสุด 1 ปี สูงสุด 30 ปี และมีประสบการณ์ในการผลิตข้าวเกษตรดีที่เหมาะสมเฉลี่ย 5.77 ปี

การเป็นสมาชิกสถาบันเกษตรกร พบว่า เกษตรกรส่วนมาก (ร้อยละ 80.0) เป็นสมาชิกสถาบันเกษตรกร และรองลงมา (ร้อยละ 20.0) ไม่ได้เป็นสมาชิกสถาบันเกษตรกร

เป็นสมาชิกสถาบันเกษตรกร พบว่า เกษตรกรมากกว่าครึ่ง (ร้อยละ 58.0) เป็นลูกค้า ธ.ก.ส. รองลงมา (ร้อยละ 28.0) เป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตร ร้อยละ 23.0 เป็นสมาชิกกลุ่ม

เกษตรกร ร้อยละ 10.0 เป็นสมาชิกกลุ่มส่งเสริมอาชีพเกษตรกร และร้อยละ 4.0 เป็นสมาชิกกลุ่มอื่นๆ เช่น กลุ่มแม่บ้าน

การไปพบเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร พบว่า เกษตรกรเกือบทั้งหมด (ร้อยละ 93.0) เคยไปพบเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร และรองลงมา (ร้อยละ 7.0) ไม่เคยการไปพบเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร โดยไปพบเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรสูงสุด 5 ครั้ง และไปพบเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรเฉลี่ย 1.72 ครั้ง

จำนวนครั้งการไปพบเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร พบว่า เกษตรกรมากกว่าครึ่ง (ร้อยละ 53.76) เคยไปพบเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรจำนวน 1 ครั้ง ร้อยละ 24.73 เคยไปพบเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรจำนวน 2 ครั้ง ร้อยละ 10.75 เคยไปพบเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรจำนวน 3 ครั้ง ร้อยละ 6.45 เคยไปพบเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรจำนวน 5 ครั้ง และร้อยละ 4.31 เคยไปพบเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรจำนวน 4 ครั้ง

อาชีพหลัก พบว่า เกษตรกรเกือบทั้งหมด (ร้อยละ 97.0) มีอาชีพทำนาเป็นอาชีพหลัก และร้อยละ 3.0 มีอาชีพรับราชการเป็นอาชีพหลัก

อาชีพรอง พบว่า เกษตรกรมากกว่าครึ่ง (ร้อยละ 55.63) มีอาชีพรับจ้างเป็นอาชีพรอง ร้อยละ 17.29 มีอาชีพค้าขายเป็นอาชีพรอง ร้อยละ 14.28 มีอาชีพทำสวนเป็นอาชีพรอง ร้อยละ 10.55 มีอาชีพทำไร่เป็นอาชีพรอง และร้อยละ 2.25 มีอาชีพทำสวนเป็นอาชีพรอง

ตารางที่ 4.2 สภาพทางเศรษฐกิจของเกษตรกรผู้ปลูกข้าว

N = 100

สภาพทางเศรษฐกิจ	จำนวน	ร้อยละ	ต่ำสุด	สูงสุด	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
พื้นที่ถือครองทางการเกษตร			5	90	27.78	16.868
น้อยกว่า 20 ไร่	41	41.0				
20 – 30 ไร่	24	24.0				
31 – 40 ไร่	22	22.0				
มากกว่า 40 ไร่	13	13.0				

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

N = 100

สภาพทางเศรษฐกิจ	จำนวน	ร้อยละ	ต่ำสุด	สูงสุด	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
พื้นที่ทำนาทั้งหมด			5	90	28.47	15.143
น้อยกว่า 10 ไร่	16	16.0				
10 – 20 ไร่	16	16.0				
21 – 30 ไร่	32	32.0				
มากกว่า 30 ไร่	36	36.0				
พื้นที่ทำนาแบบเกษตรดีที่เหมาะสม			2	60	15.29	12.058
น้อยกว่า 10 ไร่	68	68.0				
10 – 20 ไร่	12	12.0				
21 – 30 ไร่	7	7.0				
มากกว่า 30 ไร่	13	13.0				
จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่เป็นแรงงานทำนา			1	6	2.34	0.781
น้อยกว่า 2 คน	5	5.0				
2-3 คน	54	54.0				
3-4 คน	37	37.0				
มากกว่า 4 คน	4	4.0				
จำนวนแรงงานจ้าง			1	10	1.92	2.028
น้อยกว่า 2 คน	11	11.0				
2-3 คน	41	41.0				
3-4 คน	20	20.0				
มากกว่า 4 คน	28	28.0				

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

N = 100

สภาพทางสังคมและเศรษฐกิจ	จำนวน	ร้อยละ	ต่ำสุด	สูงสุด	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
ผลผลิตข้าวทั่วไป(กก./ไร่)			240	650	438.66	67.344
น้อยกว่า 301	3	3.0				
301-400	46	46.0				
401-500	27	27.0				
มากกว่า 500	24	24.0				
ผลผลิตข้าวเกษตรดีที่เหมาะสม(กก./ไร่)			300	700	469.11	66.827
น้อยกว่า 301	2	2.0				
301-400	16	16.0				
401-500	44	44.0				
มากกว่า 500	38	38.0				
แหล่งทุนในการผลิตข้าว						
ทุนของตนเอง	36	36.0				
กู้	64	64.0				
แหล่งเงินกู้ในการผลิตข้าว(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)						
ธ.ก.ส.	47	73.43				
สหกรณ์การเกษตร	25	39.06				
กลุ่มเกษตรกร	11	17.18				
กลุ่มออมทรัพย์	22	34.37				
ธนาคารพาณิชย์อื่นๆ	6	9.37				

จากตารางที่ 4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล แสดงให้เห็นสภาพทางเศรษฐกิจของเกษตรกรผู้ปลูกข้าว ดังนี้

พื้นที่ถือครองทางการเกษตร พบว่า เกษตรกรหนึ่งในสาม (ร้อยละ 41.0) มีพื้นที่ถือครองทางการเกษตรน้อยกว่า 20 ไร่ รองลงมา (ร้อยละ 24 .0) มีพื้นที่ถือครองทางการเกษตร

20-30 ไร่ ร้อยละ 22.0 มีพื้นที่ถือครองทางการเกษตร 31-40 ไร่ และร้อยละ 13.0 มีพื้นที่ถือครองทางการเกษตร 40 ไร่ โดยมีพื้นที่ถือครองทางการเกษตรต่ำสุด 5 ไร่ สูงสุด 90 ไร่ และมีพื้นที่ถือครองทางการเกษตรเฉลี่ย 27.78 ไร่

พื้นที่ทำนาทั้งหมด พบว่า เกษตรกรหนึ่งในสาม (ร้อยละ 36.0) มีพื้นที่ทำนาทั้งหมด มากกว่า 30 ไร่ รองลงมา (ร้อยละ 32.0) มีพื้นที่ทำนาทั้งหมด 21-30 ไร่ ร้อยละ 16.0 มีพื้นที่ทำนาทั้งหมด 10-20 ไร่ และน้อยกว่า 10 ไร่ โดยมีพื้นที่ทำนาทั้งหมดต่ำสุด 5 ไร่ สูงสุด 90 ไร่ และมีพื้นที่ทำนาทั้งหมดเฉลี่ย 28.47 ไร่

พื้นที่ทำนาแบบเกษตรดีที่เหมาะสม พบว่า เกษตรกรมากกว่าครึ่ง (ร้อยละ 68.0) มีพื้นที่ทำนาแบบเกษตรดีที่เหมาะสมน้อยกว่า 10 ไร่ ร้อยละ 13.0 มีพื้นที่ทำนาแบบเกษตรดีที่เหมาะสมมากกว่า 30 ไร่ ร้อยละ 12.0 มีพื้นที่ทำนาแบบเกษตรดีที่เหมาะสม 10-20 ไร่ และร้อยละ 7.0 มีพื้นที่ทำนาแบบเกษตรดีที่เหมาะสม 21-30 ไร่ โดยมีพื้นที่ทำนาแบบเกษตรดีที่เหมาะสมต่ำสุด 2 ไร่ สูงสุด 60 ไร่ และมีพื้นที่ทำนาแบบเกษตรดีที่เหมาะสมเฉลี่ย 15.29 ไร่

จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่เป็นแรงงานทำนา พบว่า เกษตรกรมากกว่าครึ่ง (ร้อยละ 54.0) มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่เป็นแรงงานทำนา 2-3 คน รองลงมา (ร้อยละ 37.0) มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่เป็นแรงงานทำนา 3-4 คน ร้อยละ 5 มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่เป็นแรงงานทำนาน้อยกว่า 2 คน และร้อยละ 1.0 มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่เป็นแรงงานทำนามากกว่า 4 คน โดยมีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่เป็นแรงงานช่วยทำนา ต่ำสุด 1 คน สูงสุด 6 คน และมีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่เป็นแรงงานช่วยทำนาเฉลี่ย 2.34 คน

จำนวนแรงงานจ้าง พบว่า เกษตรกรหนึ่งในสาม (ร้อยละ 41.0) มีจำนวนแรงงานจ้าง 2-3 คน รองลงมา (ร้อยละ 28.0) มีจำนวนแรงงานจ้างมากกว่า 4 คน ร้อยละ 20.0 มีจำนวนแรงงานจ้าง 3-4 คน และร้อยละ 11 มีจำนวนแรงงานจ้างน้อยกว่า 2 คน โดยมีจำนวนแรงงานจ้างสูงสุด 10 คน และจำนวนแรงงานจ้างเฉลี่ย 1.92 คน

ผลผลิตข้าวทั่วไป พบว่า เกษตรกรหนึ่งในสาม (ร้อยละ 46.0) มีผลผลิตข้าวทั่วไป 301-400 กก./ไร่ รองลงมา (ร้อยละ 27.0) มีผลผลิตข้าวทั่วไป 401-500 กก./ไร่ ร้อยละ 24.0 มีผลผลิตข้าวทั่วไปมากกว่า 500 กก./ไร่ และร้อยละ 3.0 มีผลผลิตข้าวทั่วไป น้อยกว่า 301 กก./ไร่ โดยมีผลผลิตข้าวทั่วไปต่ำสุด 240 กก./ไร่ สูงสุด 650 กก./ไร่ และมีผลผลิตข้าวทั่วไปเฉลี่ย 438.66 กก./ไร่

ผลผลิตข้าวเกษตรดีที่เหมาะสม พบว่า เกษตรกรหนึ่งในสาม (ร้อยละ 44.0) มีผลผลิตข้าวเกษตรดีที่เหมาะสม 401-500 กก./ไร่ รองลงมา (ร้อยละ 38.0) มีผลผลิตข้าวเกษตรดีที่เหมาะสมมากกว่า 500 กก./ไร่ ร้อยละ 16.0 มีผลผลิตข้าวเกษตรดีที่เหมาะสม 301-400 กก./ไร่ และ

ร้อยละ 2.0 มีผลผลิตข้าวเกษตรดีที่เหมาะสมน้อยกว่า 301 กก./ไร่ โดยมีผลผลิตข้าวเกษตรดีที่เหมาะสมต่ำสุด 300 กก./ไร่ สูงสุด 700 กก./ไร่ และมีผลผลิตข้าวเกษตรดีที่เหมาะสมเฉลี่ย 469.11 กก./ไร่

แหล่งทุนในการผลิตข้าว พบว่า เกษตรกรสองในสาม (ร้อยละ 64.0) ทุนเงินจากแหล่งทุนในการผลิตข้าว และร้อยละ 36.0 ใช้ทุนของตนเองในการผลิตข้าว

แหล่งเงินกู้ในการผลิตข้าว พบว่า เกษตรกรส่วนมาก (ร้อยละ 73.43) ทุนเงินจาก ธ.ก.ส. รองลงมา (ร้อยละ 39.06) ทุนเงินจากสหกรณ์การเกษตร ร้อยละ 34.37 ทุนเงินจากกลุ่มออมทรัพย์ ร้อยละ 17.18 ทุนเงินจากกลุ่มเกษตรกร และร้อยละ 9.37 ทุนเงินจากธนาคารพาณิชย์

ตอนที่ 2 ความรู้ของเกษตรกรเกี่ยวกับการใช้เกษตรดีที่เหมาะสมในการผลิตข้าว

ตอนย่อยที่ 2.1 ความรู้ของเกษตรกรเกี่ยวกับการใช้เกษตรดีที่เหมาะสมในการผลิตข้าว

ผลการทดสอบความรู้ของเกษตรกรเกี่ยวกับการใช้เกษตรดีที่เหมาะสมในการผลิตข้าว ของเกษตรกรอำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ มีรายละเอียดตามประเด็นต่างๆ ดังตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 ความรู้ของเกษตรกรเกี่ยวกับการใช้เกษตรดีที่เหมาะสมในการผลิตข้าว

N = 100

ประเด็น	เฉลย	ตอบถูก
		จำนวน (ร้อยละ)
1. แหล่งน้ำ		
- แหล่งน้ำและคุณภาพน้ำที่ใช้	ถูก	74 (74.0)
2. พื้นที่ปลูก		
- พื้นที่เพาะปลูก	ถูก	84 (84.0)
3. การใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตร		
- การใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตร	ผิด	82 (82.0)

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

N = 100

ประเด็น	เฉลี่ย	ตอบถูก
		จำนวน (ร้อยละ)
4. การจัดการคุณภาพในกระบวนการผลิตก่อนการเก็บเกี่ยว		
4.1 การผลิตเพื่อให้ได้ข้าวเปลือกตรงตามพันธุ์		
- การเลือกเมล็ดพันธุ์ข้าว	ผิด	90
4.2 การป้องกันการกำจัดศัตรูพืชและความเสียหายของผลิตผลจากศัตรูพืช		(90.0)
- การสำรวจและตรวจพินิจต้นของข้าววัชพืชในแปลงนา	ถูก	85
5. การเก็บเกี่ยวและการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว		(85.0)
5.1 การจัดการเพื่อให้ได้ข้าวเปลือกที่มีคุณภาพการสีที่ดี		
- การเก็บเกี่ยวข้าวในระยะที่เหมาะสมเพื่อให้ได้ข้าวเปลือกที่มีคุณภาพ	ถูก	92
5.2 การเก็บเกี่ยวและการนวด		(92.0)
- การเก็บเกี่ยวข้าวด้วยเครื่องเกี่ยวนวด	ถูก	81
5.3 ความชื้นของข้าวเปลือกและการลดความชื้น		(81.0)
- การลดความชื้นของเมล็ดข้าวเปลือก สำหรับการซื้อขายและสำหรับการรักษาพันธุ์	ถูก	86
6. การขนย้าย การเก็บรักษา และการรวบรวมผลิตผล		(86.0)
- การเก็บรักษาและรวบรวมผลผลิตต้องไม่ทำให้ผลผลิตเสียหายและทำให้เกิดการปนของข้าวพันธุ์	ถูก	79
7. การบันทึกและการจัดเก็บข้อมูล		(79.0)
- การบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับ แหล่งที่มาของเมล็ดพันธุ์ แหล่งน้ำใช้การเตรียมดิน การกำจัดต้นข้าวพันธุ์อื่นปน การสำรวจและเข้าทำลายศัตรูพืช การใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตร การเก็บเกี่ยวและการนวดข้าว การลดความชื้นข้าวเปลือก การบรรจุข้าวเปลือกและการเก็บรักษาและแหล่งที่มาของผลิตผล	ถูก	69
		(69.0)

จากการศึกษาพบว่าเกษตรกรเกือบทั้งหมด (ร้อยละ82.0-ร้อยละ92.0) มีความรู้ในเรื่องการเก็บเกี่ยวข้าวในระยะเวลาที่เหมาะสมเพื่อให้ได้ข้าวเปลือกที่มีคุณภาพ การเลือกเมล็ดพันธุ์ข้าว การลดความชื้นของเมล็ดข้าวเปลือกสำหรับการซื้อขายและสำหรับการรักษาพันธุ์ มีการสำรวจและตรวจพินิจต้นข้าววัชพืชในแปลงนา พื้นที่เพาะปลูก และการใช้วัตถุดิบทรายทางการเกษตร ที่เหลือ เกษตรกรร้อยละ 69.0-79.0 มีความรู้ในเรื่องการเก็บรักษาและรวบรวมผลผลิตต้องไม่ทำให้ผลผลิตเสียหายและทำให้เกิดการปนเปื้อนของข้าวพันธุ์ แหล่งน้ำและคุณภาพน้ำที่ใช้ และการบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับ แหล่งที่มาของเมล็ดพันธุ์แหล่งน้ำใช้การเตรียมดิน การกำจัดต้นข้าวพันธุ์อื่นปน การสำรวจและเข้าทำลายศัตรูพืช การใช้วัตถุดิบทรายทางการเกษตร การเก็บเกี่ยวและการนวดข้าว การลดความชื้นข้าวเปลือก การบรรจุข้าวเปลือกและการเก็บรักษาและแหล่งที่มาของผลผลิต

ตารางที่ 4.4 ระดับความรู้ของเกษตรกรเกี่ยวกับการใช้เกษตรดีที่เหมาะสมในการผลิตข้าว

N = 100

ตอบถูก(ข้อ)	จำนวน	ร้อยละ	ความหมาย
1-2 ข้อ	1	1.0	มีความรู้น้อยที่สุด
3-4 ข้อ	3	3.0	มีความรู้น้อย
5-6 ข้อ	22	22.0	มีความรู้ปานกลาง
7-8 ข้อ	68	68.0	มีความรู้มาก
9-10 ข้อ	6	6.0	มีความรู้มากที่สุด

ตารางที่ 4.4 สรุปความรู้ของเกษตรกรเกี่ยวกับการใช้เกษตรดีที่เหมาะสมในการผลิตข้าว ผลการวิจัยพบว่า

เกษตรกรประมาณหนึ่งในสาม (ร้อยละ 68.0) มีความรู้ในการใช้เกษตรดีที่เหมาะสมในการผลิตข้าวในระดับมาก รองลงมาร้อยละ 22.0 มีความรู้เกี่ยวกับการใช้เกษตรดีที่เหมาะสมในการผลิตข้าวในระดับปานกลาง ร้อยละ 6.0 มีความรู้ในระดับมากที่สุด มีเพียงส่วนน้อย (ร้อยละ 3.0 และ ร้อยละ 1.0) ที่มีความรู้ในระดับน้อยที่สุดถึงน้อย

ตอนย่อยที่ 2.2 แหล่งและระดับความรู้ของเกษตรกรเกี่ยวกับการใช้เกษตรดีที่เหมาะสมในการ ผลิตข้าว

ตอนย่อยที่ 2.2.1 ผลการศึกษาแหล่งความรู้ของเกษตรกรเกี่ยวกับการใช้เกษตรดีที่เหมาะสมในการ
ผลิตข้าว มีรายละเอียดดังตารางที่ 4.5

ตารางที่ 4.5 แหล่งความรู้ของเกษตรกรเกี่ยวกับการใช้เกษตรดีที่เหมาะสมในการผลิตข้าว

N = 100

แหล่งความรู้	การได้รับความรู้	
	ไม่ได้รับ	ได้รับ
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)
1. แบบบุคคล		
1.1 ญาติพี่น้อง	4 (4.0)	96 (96.0)
1.2 เพื่อนฝูง	3 (3.0)	97 (97.0)
1.3 คณะกรรมการบริหารศูนย์บริการและ ถ่ายทอดเทคโนโลยี การเกษตรประจำตำบล	10 (10.0)	90 (90.0)
1.4 เกษตรกรผู้นำ/อาสาสมัครเกษตร	8 (8.0)	92 (92.0)
1.5 ผู้นำชุมชน เช่นกำนัน,ผู้ใหญ่บ้าน,อบต.	5 (5.0)	95 (95.0)
1.6 พนักงานขาย (เซลแมน) จากบริษัท	34 (34.0)	66 (66.0)
1.7 เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรจากกรม ส่งเสริมการเกษตร	2 (2.0)	98 (98.0)
1.8 เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรของ อบต.	18 (18.0)	82 (82.0)

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

N = 100

แหล่งความรู้	การได้รับความรู้	
	ไม่ได้รับ	ได้รับ
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)
1.9 เจ้าหน้าที่กรมวิชาการเกษตร	6 (6.0)	94 (94.0)
2. แบบกลุ่ม		
2.1 การอบรม	8 (8.0)	92 (92.0)
2.2 การดูงาน	23 (23.0)	77 (77.0)
2.3 การสาธิต	20 (20.0)	80 (80.0)
3. กลุ่มมวลชน		
3.1 เอกสารคำแนะนำ	11 (11.0)	89 (89.0)
3.2 แผ่นพับ/ใบปลิว	25 (25.0)	75 (75.0)
3.3 หนังสือพิมพ์	25 (25.0)	75 (75.0)
3.4 สื่อวิทยุ	15 (15.0)	85 (85.0)
3.5 สื่อโทรทัศน์	9 (9.0)	91 (91.0)

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

N = 100

แหล่งความรู้	การได้รับความรู้	
	ไม่ได้รับ	ได้รับ
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)
3.6 วิธีทัศน์	28 (28.0)	72 (72.0)
3.7 นิทรรศการ	28 (28.0)	72 (72.0)
3.8 วันเกษตรกร	31 (31.0)	69 (69.0)

จากตารางที่ 4.5 พบว่าแหล่งความรู้ที่เกษตรกรได้รับเกี่ยวกับการใช้เกษตรดีที่เหมาะสมในการผลิตข้าว มีรายละเอียด ดังนี้

1. แบบบุคคล

1.1 ญาติพี่น้อง พบว่า เกษตรกรได้รับความรู้ จำนวน 96 ราย คิดเป็นร้อยละ 96.0 และไม่ได้รับความรู้ 4 ราย คิดเป็นร้อยละ 4.0

1.2 เพื่อนฝูง พบว่า เกษตรกรได้รับความรู้ จำนวน 97 ราย คิดเป็นร้อยละ 97.0 และไม่ได้รับความรู้ 3 ราย คิดเป็นร้อยละ 3.0

1.3 คณะกรรมการบริหารศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล พบว่า เกษตรกรได้รับความรู้ จำนวน 90 ราย คิดเป็นร้อยละ 90.0 และไม่ได้รับความรู้ 10 ราย คิดเป็นร้อยละ 10.0

1.4 เกษตรกรผู้นำ/อาสาสมัครเกษตร พบว่า เกษตรกรได้รับความรู้ จำนวน 92 ราย คิดเป็นร้อยละ 92.0 และไม่ได้รับความรู้ 8 ราย คิดเป็นร้อยละ 8.0

1.5 ผู้นำชุมชน เช่น กำนัน,ผู้ใหญ่บ้าน,อบต. พบว่า เกษตรกรได้รับความรู้ จำนวน 95 ราย คิดเป็นร้อยละ 95.0 และไม่ได้รับความรู้ 5 ราย คิดเป็นร้อยละ 5.0

1.6 พนักงานขาย (เซลแมน)จากบริษัท พบว่า เกษตรกรได้รับความรู้ จำนวน 66 ราย คิดเป็นร้อยละ 66.0 และไม่ได้รับความรู้ 34 ราย คิดเป็นร้อยละ 34.0

1.7 เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรจากกรมส่งเสริมการเกษตร พบว่า เกษตรกร
ได้รับความรู้ จำนวน 98 ราย คิดเป็นร้อยละ 98.0 และไม่ได้รับความรู้ 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 2.0

1.8 เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรของ อบต. พบว่า เกษตรกรได้รับความรู้ จำนวน
82 ราย คิดเป็นร้อยละ 82.0 และไม่ได้รับความรู้ 18 ราย คิดเป็นร้อยละ 18.0

1.9 เจ้าหน้าที่กรมวิชาการเกษตร พบว่า เกษตรกรได้รับความรู้ จำนวน 94 ราย
คิดเป็นร้อยละ 94.0 และไม่ได้รับความรู้ 6 ราย คิดเป็นร้อยละ 6.0

2. แบบกลุ่ม

2.1 การอบรม พบว่า เกษตรกรได้รับความรู้ จำนวน 92 ราย คิดเป็นร้อยละ 92.0
และไม่ได้รับความรู้ 8 ราย คิดเป็นร้อยละ 8.0

2.2 คู่มือ พบว่า เกษตรกรได้รับความรู้ จำนวน 77 ราย คิดเป็นร้อยละ 77.0 และ
ไม่ได้รับความรู้ 23 ราย คิดเป็นร้อยละ 23.0

2.3 การสาธิต พบว่า เกษตรกรได้รับความรู้ จำนวน 80 ราย คิดเป็นร้อยละ 80.0
และไม่ได้รับความรู้ 20 ราย คิดเป็นร้อยละ 20.0

3. กลุ่มมวลชน

3.1 เอกสารคำแนะนำ พบว่า เกษตรกรได้รับความรู้ จำนวน 89 ราย คิดเป็น
ร้อยละ 89.0 และไม่ได้รับความรู้ 11 ราย คิดเป็นร้อยละ 11.0

3.2 แผ่นพับ/ใบปลิว พบว่า เกษตรกรได้รับความรู้ จำนวน 75 ราย คิดเป็นร้อยละ
75.0 และไม่ได้รับความรู้ 25 ราย คิดเป็นร้อยละ 25.0

3.3 หนังสือพิมพ์ พบว่า เกษตรกรได้รับความรู้ จำนวน 75 ราย คิดเป็นร้อยละ
75.0 และไม่ได้รับความรู้ 25 ราย คิดเป็นร้อยละ 25.0

3.4 สื่อวิทยุ พบว่า เกษตรกรได้รับความรู้ จำนวน 85 ราย คิดเป็นร้อยละ 85.0
และไม่ได้รับความรู้ 15 ราย คิดเป็นร้อยละ 15.0

3.5 สื่อโทรทัศน์ พบว่า เกษตรกรได้รับความรู้ จำนวน 91 ราย คิดเป็นร้อยละ
91.0 และไม่ได้รับความรู้ 9 ราย คิดเป็นร้อยละ 9.0

3.6 วิซีทัศน์ พบว่า เกษตรกรได้รับความรู้ จำนวน 72 ราย คิดเป็นร้อยละ 72.0
และไม่ได้รับความรู้ 28 ราย คิดเป็นร้อยละ 28.0

3.7 นิทรรศการ พบว่า เกษตรกรได้รับความรู้ จำนวน 72 ราย คิดเป็นร้อยละ 72.0
และไม่ได้รับความรู้ 28 ราย คิดเป็นร้อยละ 28.0

3.8 วันเกษตรกร พบว่า เกษตรกรได้รับความรู้ จำนวน 69 ราย คิดเป็นร้อยละ
69.0 และไม่ได้รับความรู้ 31 ราย คิดเป็นร้อยละ 31.0

ตอนย่อยที่ 2.2.2 ผลการศึกษาระดับความรู้ของเกษตรกรเกี่ยวกับการใช้เกษตรดีที่เหมาะสมในการ
ผลิตข้าว มีรายละเอียดดังตารางที่ 4.6

ตารางที่ 4.6 ระดับความรู้ของเกษตรกรเกี่ยวกับการใช้เกษตรดีที่เหมาะสมในการผลิตข้าว

N = 100

แหล่งความรู้	ระดับความรู้ที่ได้รับ					ค่าเฉลี่ย (ส่วน เบี่ยง เบนมาตรฐาน)	ความหมาย
	1	2	3	4	5		
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)		
1. แบบบุคคล						3.17 (0.71)	ปานกลาง
1.1 ญาติพี่น้อง	10 (10.41)	21 (21.87)	62 (64.58)	3 (3.14)	0 (0)	3.26 (0.97)	ปานกลาง
1.2 เพื่อนฝูง	7 (7.21)	61 (62.88)	25 (25.77)	4 (4.12)	0 (0)	3.62 (0.90)	มาก
1.3 คณะกรรมการบริหาร ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยี การเกษตรประจำตำบล	13 (14.44)	53 (58.88)	23 (25.55)	1 (1.11)	0 (0)	3.48 (1.32)	มาก
1.4 เกษตรกรผู้นำ/ อาสาสมัครเกษตร	6 (6.52)	52 (56.52)	30 (32.60)	3 (3.26)	1 (1.08)	3.35 (1.20)	มาก
1.5 ผู้นำชุมชน เช่นกำนัน, ผู้ใหญ่บ้าน, อบต.	2 (2.10)	48 (50.52)	33 (34.73)	10 (10.52)	2 (2.10)	3.23 (1.07)	ปานกลาง
1.6 พนักงานขาย (เซลแมน) จากบริษัท	2 (3.03)	8 (12.12)	47 (71.21)	5 (7.57)	4 (6.06)	1.97 (1.54)	น้อย

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

N = 100

แหล่งความรู้	ระดับความรู้ที่ได้รับ					ค่าเฉลี่ย (ส่วน เบี่ยง เบนมาตรฐาน)	ความหมาย น้อย
	1	2	3	4	5		
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)		
1.7 เจ้าหน้าที่ส่งเสริม การเกษตรจากกรมส่งเสริม การเกษตร	24 (24.48)	26 (26.53)	39 (39.79)	7 (7.14)	2 (2.04)	3.57 (1.11)	มาก
1.8 เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการ การเกษตรของ อบต.	3 (3.65)	41 (50)	28 (34.14)	7 (8.53)	3 (3.65)	2.80 (1.52)	ปานกลาง
1.9 เจ้าหน้าที่กรมวิชาการ เกษตร	3 (3.19)	53 (56.38)	23 (24.46)	14 (14.89)	1 (1.06)	3.25 (1.14)	ปานกลาง
2. แบบกลุ่ม						2.59 (1.47)	
2.1 การอบรม	8 (8.69)	37 (40.21)	24 (26.08)	12 (13.04)	11 (11.95)	2.95 (1.41)	ปานกลาง
2.2 การดูงาน	2 (2.59)	31 (40.25)	26 (33.76)	15 (19.48)	3 (3.89)	2.45 (1.56)	น้อย
2.3 การสาธิต	6 (7.50)	11 (14.49)	44 (57.97)	13 (18.84)	6 (2.89)	2.38 (1.46)	น้อย
3. กลุ่มมวลชน						2.45 (1.06)	น้อย
3.1 เอกสารคำแนะนำ	2 (2.24)	37 (41.57)	35 (39.32)	14 (15.73)	1 (1.12)	2.92 (1.27)	ปานกลาง
3.2 แผ่นพับ/ใบปลิว	2 (2.66)	34 (45.33)	24 (32.0)	6 (8.0)	9 (12.0)	2.39 (1.65)	น้อย
3.3 หนังสือพิมพ์	0 (0)	14 (18.66)	38 (50.66)	13 (17.33)	10 (13.33)	2.06 (1.43)	น้อย
3.4 สื่อวิทยุ	1 (1.17)	10 (11.76)	52 (61.17)	16 (18.82)	6 (7.05)	2.39 (1.23)	น้อย

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

N = 100

แหล่งความรู้	ระดับความรู้ที่ได้รับ					ค่าเฉลี่ย (ส่วน เบี่ยง	ความหมาย
	1	2	3	4	5		
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	เบนมาตร ฐาน)	
3.5 สื่อโทรทัศน์	2 (2.19)	38 (41.75)	34 (37.36)	11 (18.82)	6 (6.59)	2.92 (1.27)	ปานกลาง
3.6 วิทยุทัศน์	3 (4.16)	36 (50.0)	20 (27.77)	6 (8.33)	7 (9.72)	2.38 (1.72)	น้อย
3.7 นิทรรศการ	1 (1.38)	9 (12.50)	47 (65.27)	10 (13.88)	5 (6.94)	2.07 (1.45)	น้อย
3.8 วันเกษตรกร	4 (5.79)	10 (14.49)	40 (57.97)	13 (18.84)	2 (2.89)	2.06 (1.54)	น้อย
						2.81 (0.824)	ปานกลาง

ตารางที่ 4.6 เกษตรกรที่ได้รับความรู้และระดับความรู้จากแหล่งความรู้ต่างๆเกี่ยวกับการใช้
เกษตรดีที่เหมาะสมในการผลิตข้าว มีรายละเอียด ดังนี้

1. **แบบบุคคล** พบว่า ในภาพรวมเกษตรกรได้รับความรู้จากบุคคลในระดับ
ปานกลาง (ค่าเฉลี่ย=3.17) เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็น พบว่า แหล่งความรู้ที่เกษตรกรได้รับ
เกี่ยวกับการใช้เกษตรดีที่เหมาะสมในการผลิตข้าว ในระดับมากมี 4 ประเด็น ได้แก่ (1) เพื่อนฝูง
(ค่าเฉลี่ย = 3.62) (2) เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรจากกรมส่งเสริมการเกษตร (ค่าเฉลี่ย=3.57) (3)
คณะกรรมการบริหารศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล(ค่าเฉลี่ย=3.48)
และ (4) เกษตรกรผู้นำ/อาสาสมัครเกษตร (ค่าเฉลี่ย=3.35) ในระดับปานกลาง 4 ประเด็น ได้แก่
(1) ญาติพี่น้อง (ค่าเฉลี่ย=3.26) (2) เจ้าหน้าที่กรมวิชาการเกษตร (ค่าเฉลี่ย=3.25) (3) ผู้นำชุมชน
เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อบต. (ค่าเฉลี่ย=3.23) และ (4) เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรของ อบต.
(ค่าเฉลี่ย=2.80) ส่วนในระดับน้อยมี 1 ประเด็น ได้แก่ (1) พนักงานขาย(เซลแมน) จากบริษัท
(ค่าเฉลี่ย=1.97)

2. **แบบกลุ่ม** พบว่า ในภาพรวมเกษตรกรได้รับความรู้โดยวิธีการส่งเสริมแบบกลุ่ม โดย การอบรม ดูงาน สาธิต ในระดับน้อย (ค่าเฉลี่ย=2.59) เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็น พบว่า แหล่งความรู้ที่เกษตรกรได้รับเกี่ยวกับการใช้เกษตรดีที่เหมาะสมในการผลิตข้าว ในระดับปานกลางมี 1 ประเด็น ได้แก่ (1) การอบรม(ค่าเฉลี่ย=2.95) ในระดับน้อย 2 ประเด็น ได้แก่ (1) การดูงาน(ค่าเฉลี่ย=2.45) (2) การสาธิต(ค่าเฉลี่ย=2.38)

3. **แบบมวลชน** พบว่า ในภาพรวมเกษตรกรได้รับความรู้ด้วยวิธีการส่งเสริมแบบมวลชน ในระดับน้อย (ค่าเฉลี่ย =2.45) เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็น พบว่า แหล่งความรู้ที่เกษตรกรได้รับเกี่ยวกับการใช้เกษตรดีที่เหมาะสมในการผลิตข้าว ในระดับปานกลางมี 2 ประเด็น ได้แก่ (1) เอกสารคำแนะนำ (ค่าเฉลี่ย=2.92) (2) สื่อโทรทัศน์ (ค่าเฉลี่ย=2.92) ในระดับน้อย 6 ประเด็น ได้แก่ (1) แผ่นพับ/ใบปลิว และสื่อวิทยุ (ค่าเฉลี่ย=2.39) (2) วิดีทัศน์ และการสาธิต (ค่าเฉลี่ย=2.38) (3) นิทรรศการ (ค่าเฉลี่ย=2.07) และ (4) หนังสือพิมพ์ และวันเกษตรกร (ค่าเฉลี่ย=2.06)

ตอนที่ 3 การปฏิบัติตามเกษตรดีที่เหมาะสมของเกษตรกรอำเภอประโคนชัย

จังหวัดบุรีรัมย์

ผลการศึกษาการปฏิบัติตามเกษตรดีที่เหมาะสมของเกษตรกรอำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ มีรายละเอียดดังตารางที่ 4.7

ตารางที่ 4.7 การปฏิบัติตามของเกษตรกรเกี่ยวกับการใช้เกษตรดีที่เหมาะสม

N = 100

ประเด็น	การปฏิบัติตาม	
	ไม่ปฏิบัติ	ปฏิบัติ
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)
1. แหล่งน้ำ		
1.1 แหล่งน้ำที่ใช้เป็นแหล่งน้ำที่สะอาดไม่มีวัตถุอันตรายปนเปื้อน	2 (2.0)	98 (98.0)
1.2 แหล่งน้ำที่ไม่อยู่ใกล้โรงงานอุตสาหกรรม	4 (4.0)	96 (96.0)
2. พื้นที่ปลูก		
2.1 พื้นที่เพาะปลูกไม่มีการตกค้างของสารเคมี	11 (11.0)	89 (89.0)
2.2 มีการวิเคราะห์ตัวอย่างดินก่อนทำการเพาะปลูก	9 (9.0)	91 (91.0)
3. การใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตร		
3.1 การใช้สารเคมีทางการเกษตรตามคำแนะนำของกรมการข้าวหรือกรมวิชาการเกษตร	5 (5.0)	95 (95.0)
3.2 ไม่ใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตรที่ระบุในทะเบียนวัตถุอันตรายทางการเกษตรที่ห้ามใช้	6 (6.0)	94 (94.0)
4. การจัดการคุณภาพในกระบวนการผลิตก่อนการเก็บเกี่ยว		
4.1 การผลิตเพื่อให้ได้ข้าวเปลือกตรงตามพันธุ์		
4.1.1 เมล็ดพันธุ์ข้าวที่ใช้ได้มาจากแหล่งผลิตเมล็ดพันธุ์ที่เชื่อถือได้	8 (8.0)	92 (92.0)
4.1.2 เมล็ดพันธุ์ข้าวที่ใช้มีความงอกไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80	7 (7.0)	93 (93.0)

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

ประเด็น	การปฏิบัติตาม	
	ไม่ปฏิบัติ	ปฏิบัติ
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)
4.2 การป้องกันการกำจัดศัตรูพืชและความเสียหายของผลผลิตจากศัตรูพืช		
4.2.1 มีการสำรวจการเข้าทำลายของศัตรูพืชเป็นประจำ	12 (12.0)	88 (88.0)
4.2.2 มีการป้องกันกำจัดศัตรูพืชด้วยวิธีกลและชีววิธี	10 (10.0)	90 (90.0)
5. การเก็บเกี่ยวและการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว		
5.1 การจัดการเพื่อให้ได้ข้าวเปลือกที่มีคุณภาพการสีที่ดี		
5.1.1 มีการเก็บเกี่ยวข้าวในระยะเวลาที่เหมาะสม	2 (2.0)	98 (98.0)
5.1.2 เก็บเกี่ยวข้าวในระยะพลับพลึง	3 (3.0)	97 (97.0)
5.2 การเก็บเกี่ยวและการนวด		
5.2.1 กระสอบที่ใช้ในการบรรจุข้าวมีความสะอาด	13 (13.0)	87 (87.0)
5.2.2 รถเกี่ยวข้าวมีการทำความสะอาดเป็นอย่างดี	15 (15.0)	85 (85.0)
5.3 ความชื้นของข้าวเปลือกและการลดความชื้น		
5.3.1 มีการลดความชื้นของข้าวเปลือกหลังเก็บเกี่ยวเสร็จ	4 (4.0)	96 (96.0)
5.3.2 เมล็ดข้าวเปลือกที่ลดความชื้นแล้ว มีความชื้นไม่เกิน 14%	6 (6.0)	94 (96.0)

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

ประเด็น	การปฏิบัติตาม	
	ไม่ปฏิบัติ	ปฏิบัติ
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)
6. การขนย้าย การเก็บรักษา และการรวบรวมผลิตผล		
6.1 สถานที่เก็บเมล็ดพันธุ์มีอากาศถ่ายเทได้ดี ไม่มีการปนเปื้อน	12 (12.0)	88 (88.0)
6.2 ภาชนะที่ใช้ในการบรรจุเมล็ดพันธุ์ข้าวมีการทำความสะอาดเป็นอย่างดี	10 (10.0)	90 (90.0)
7. การบันทึกและการจัดเก็บข้อมูล		
7.1 มีการบันทึกข้อมูลอย่างครบถ้วนตามแบบบันทึกข้อมูลของเกษตรกร	20 (20.0)	80 (80.0)

ตารางที่ 4.7 การปฏิบัติตามของเกษตรกรเกี่ยวกับการใช้เกษตรดีที่เหมาะสม
มีรายละเอียด ดังนี้

1. แหล่งน้ำ จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรเกือบทั้งหมด (ร้อยละ 98.0) ปลูกข้าวโดยใช้แหล่งน้ำที่สะอาดไม่มีวัตถุอันตรายปนเปื้อน รองลงมาร้อยละ 96.0 แหล่งน้ำที่ใช้ไม่อยู่ใกล้โรงงานอุตสาหกรรม (ร้อยละ 96)
2. พื้นที่ปลูก จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรเกือบทั้งหมด (ร้อยละ 91.0) วิเคราะห์ตัวอย่างดินก่อนทำการเพาะปลูก รองลงมาร้อยละ 89.0 พื้นที่เพาะปลูกไม่มีการตกค้างของสารเคมี
3. การใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตร จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรเกือบทั้งหมด (ร้อยละ 95.0) ใช้สารเคมีทางการเกษตรใช้ตามคำแนะนำของกรมการข้าวหรือกรมวิชาการเกษตร รองลงมา ร้อยละ 94.0 ไม่ใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตรที่ระบุในทะเบียนวัตถุอันตรายทางการเกษตรที่ห้ามใช้

4. การจัดการคุณภาพในกระบวนการผลิตก่อนการเก็บเกี่ยว

4.1 การผลิตเพื่อให้ได้ข้าวเปลือกตรงตามพันธุ์ จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรเกือบทั้งหมด (ร้อยละ 93.0) ใช้เมล็ดพันธุ์ข้าวที่มีความงอกไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 รองลงมาร้อยละ 92.0 ใช้เมล็ดพันธุ์ข้าวที่ได้มาจากแหล่งผลิตเมล็ดพันธุ์ที่เชื่อถือได้

4.2 การป้องกันการกำจัดศัตรูพืชและความเสียหายของผลิตผลจากศัตรูพืช จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรเกือบทั้งหมด (ร้อยละ 90.0) มีการป้องกันกำจัดศัตรูพืชด้วยวิธีกลและชีววิธี รองลงมาร้อยละ 88.0 มีการสำรวจการเข้าทำลายของศัตรูพืชเป็นประจำ

5. การเก็บเกี่ยวและการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว

5.1 การจัดการเพื่อให้ได้ข้าวเปลือกที่มีคุณภาพการสีที่ดี จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรเกือบทั้งหมด (ร้อยละ 98.0) มีการเก็บเกี่ยวข้าวในระยะเวลาที่เหมาะสม รองลงมา ร้อยละ 97.0 เก็บเกี่ยวข้าวในระยะปลับปลิง

5.2 การเก็บเกี่ยวและการนวด จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรเกือบทั้งหมด (ร้อยละ 87.0) ใช้กระสอบในการบรรจุข้าวมีความสะอาด รองลงมา ร้อยละ 85.0 รถเกี่ยวข้าวมีการทำความสะอาดเป็นอย่างดี

5.3 ความชื้นของข้าวเปลือกและการลดความชื้น จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรเกือบทั้งหมด (ร้อยละ 96.0) มีการลดความชื้นของข้าวเปลือกหลังเก็บเกี่ยวเสร็จ รองลงมา ร้อยละ 94.0 ใช้เมล็ดข้าวเปลือกที่ลดความชื้นแล้ว มีความชื้นไม่เกิน 14%

6. การขนย้าย การเก็บรักษา และการรวบรวมผลิตผล จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรเกือบทั้งหมด (ร้อยละ 90.0) ภาชนะที่ใช้ในการบรรจุเมล็ดพันธุ์ข้าวมีการทำความสะอาดเป็นอย่างดี รองลงมา ร้อยละ 88.0 สถานที่เก็บเมล็ดพันธุ์มีอากาศถ่ายเทได้ดี ไม่มีการปนเปื้อน

7. การบันทึกและการจัดเก็บข้อมูล จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรเกือบทั้งหมด (ร้อยละ 80.0) มีการบันทึกข้อมูลอย่างครบถ้วนตามแบบบันทึกข้อมูลของเกษตรกร

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้เกษตรกรที่เหมาะสมสำหรับการผลิตข้าวของเกษตรกร

ผลการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้เกษตรกรที่เหมาะสมของเกษตรกรอำเภอ
ประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ มีรายละเอียดดังตารางที่ 4.8

ตารางที่ 4.8 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้เกษตรดีที่เหมาะสมของเกษตรกร

N = 100

ประเด็น	ระดับความคิดเห็น					ค่าเฉลี่ย	
	5	4	3	2	1	(ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน)	ความหมาย
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)		
1. แหล่งน้ำ						4.12	มาก
						(1.102)	
1.1 แหล่งน้ำที่ใช้เป็น	67	21	5	1	4	4.40	มากที่สุด
แหล่งน้ำที่สะอาดไม่มี	(68.36)	(21.42)	(5.10)	(1.02)	(4.08)	(1.137)	
วัตถุอันตรายปนเปื้อน							
1.2 แหล่งน้ำที่ใช้ไม่	25	48	22	1	0	3.85	มาก
อยู่ใกล้โรงงาน	(26.04)	(50.0)	(22.91)	(1.04)	(0)	(1.067)	
อุตสาหกรรม							
2. พื้นที่ปลูก						4.09	มาก
						(1.040)	
2.1 พื้นที่เพาะปลูกไม่มี	49	38	10	1	0	4.29	มากที่สุด
การตกค้างของสารเคมี	(50.0)	(38.77)	(10.20)	(1.02)	(0)	(0.935)	
2.2 มีการวิเคราะห์ตัวอย่าง	42	35	11	3	1	3.90	มาก
ดินก่อนทำการเพาะปลูก	(45.65)	(38.04)	(11.95)	(3.26)	(1.08)	(1.425)	
3. การใช้วัตถุอันตรายทาง						3.98	มาก
การเกษตร						(1.252)	
3.1 การใช้สารเคมีทาง	55	29	6	3	1	4.16	มาก
การเกษตรใช้ตามคำแนะนำ	(58.51)	(30.85)	(6.38)	(3.19)	(1.06)	(1.331)	
ของกรมการข้าวหรือ							
กรมวิชาการเกษตร							
3.2 ไม่ใช้วัตถุอันตรายทาง	49	25	8	5	2	3.81	มาก
การเกษตรที่ระบุใน	(55.05)	(28.08)	(8.98)	(5.61)	(2.24)	(1.643)	
ทะเบียนวัตถุอันตราย							
ทางการเกษตรที่ห้ามใช้							

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

ประเด็น	ระดับความคิดเห็น					ค่าเฉลี่ย	
	5	4	3	2	1	(ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน)	ความหมาย
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)		
4. การจัดการคุณภาพในกระบวนการผลิตก่อนการเก็บเกี่ยว						4.16 (1.132)	มาก
4.1 การผลิตเพื่อให้ได้ข้าวเปลือกตรงตามพันธุ์						4.23 (1.088)	มากที่สุด
4.1.1 เมล็ดพันธุ์ข้าวที่ใช้ได้มาจากแหล่งผลิตเมล็ดพันธุ์ที่เชื่อถือได้	56 (57.14)	31 (31.63)	11 (11.22)	0 (0)	0 (0)	4.37 (0.928)	มากที่สุด
4.1.2 เมล็ดพันธุ์ข้าวที่ใช้มีความงอกไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80	46 (48.42)	37 (38.94)	8 (8.42)	3 (3.15)	1 (1.05)	4.09 (1.248)	มาก
4.2 การป้องกันการกำจัดศัตรูพืชและความเสียหายของผลิตผลจากศัตรูพืช						4.08 (1.176)	มาก
4.2.1 มีการสำรวจการเข้าทำลายของศัตรูพืชเป็นประจำ	46 (47.91)	35 (36.45)	13 (13.54)	2 (2.08)	0 (0)	4.13 (1.143)	มาก
4.2.2 มีการป้องกันกำจัดศัตรูพืชด้วยวิธีกลและชีววิธี	43 (45.26)	33 (34.73)	18 (18.94)	1 (1.05)	0 (0)	4.03 (1.210)	มาก

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

ประเด็น	ระดับความคิดเห็น					ค่าเฉลี่ย	
	5	4	3	2	1	(ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน)	ความหมาย
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)		
5. การเก็บเกี่ยวและการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว						4.28	มากที่สุด
						(1.023)	
5.1 การจัดการเพื่อให้ได้ข้าวเปลือกที่มีคุณภาพการสีที่ดี						4.26	มากที่สุด
						(0.981)	
5.1.1 มีการเก็บเกี่ยวข้าวในระยะเวลาที่เหมาะสม	47 (48.45)	41 (42.26)	8 (8.24)	1 (1.03)	0 (0)	4.25 (1.009)	มากที่สุด
5.1.2 เก็บเกี่ยวข้าวในระยะพลับพลึง	48 (48.97)	40 (40.81)	9 (9.18)	0 (0)	1 (1.02)	4.28 (0.954)	มากที่สุด
5.2 การเก็บเกี่ยวและการนวด						4.29	มากที่สุด
						(1.090)	
5.2.1 กระสอบที่ใช้ในการบรรจุข้าวมีความสะอาด	55 (56.70)	29 (29.89)	10 (10.30)	3 (3.09)	0 (0)	4.27 (1.090)	มากที่สุด
5.2.2 รถเกี่ยวข้าวมีการทำความสะอาดเป็นอย่างดี	56 (58.33)	32 (33.33)	8 (8.33)	0 (0)	0 (0)	4.32 (1.091)	มากที่สุด
5.3 ความชื้นของข้าวเปลือกและการลดความชื้น						4.31	มากที่สุด
						(1.000)	
5.3.1 มีการลดความชื้นของข้าวเปลือกหลังเก็บเกี่ยวเสร็จ	55 (56.12)	27 (27.55)	13 (13.26)	2 (2.04)	1 (1.02)	4.27 (1.053)	มากที่สุด
5.3.2 เมล็ดข้าวเปลือกที่ลดความชื้นแล้ว มีความชื้นไม่เกิน 14%	55 (56.12)	34 (34.69)	7 (7.14)	2 (2.04)	0 (0)	4.36 (0.948)	มากที่สุด

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

ประเด็น	ระดับความคิดเห็น					ค่าเฉลี่ย	
	5	4	3	2	1	(ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน)	ความหมาย
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)		
6. การขนย้าย การเก็บรักษา และการรวบรวมผลผลิต						4.16 (1.004)	มาก
6.1 สถานที่เก็บเมล็ดพันธุ์มีอากาศถ่ายเทได้ดี ไม่มีการปนเปื้อน	42 (42.85)	40 (40.81)	10 (10.20)	6 (6.12)	0 (0)	4.12 (1.037)	มาก
6.2 ภาชนะที่ใช้ในการบรรจุเมล็ดพันธุ์ข้าวมีการทำความสะอาดเป็นอย่างดี	44 (44.89)	39 (39.79)	13 (13.26)	2 (2.04)	0 (0)	4.19 (0.971)	มาก
7. การบันทึกและการจัดเก็บข้อมูล						3.97 (1.176)	มาก
7.1 มีการบันทึกข้อมูลอย่างครบถ้วนตามแบบบันทึกข้อมูลของเกษตรกร	36 (37.5)	43 (44.79)	12 (12.50)	4 (4.16)	1 (1.04)	3.97 (1.176)	มาก
รวมเฉลี่ย						4.10 (1.104)	มาก

ตารางที่ 4.8 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้เกษตรกรที่เหมาะสมของเกษตรกรมีรายละเอียด ดังนี้

1. แหล่งน้ำ พบว่า ในภาพรวมเกษตรกรเห็นด้วยเกี่ยวกับการใช้เกษตรกรที่เหมาะสมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 4.29) เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็น พบว่า เกษตรกรเห็นด้วยเกี่ยวกับการใช้เกษตรกรที่เหมาะสม ในระดับมากที่สุด 1 ประเด็น คือ แหล่งน้ำที่ใช้เป็นแหล่งน้ำที่สะอาด ไม่มีวัตถุอันตรายปนเปื้อน (ค่าเฉลี่ย=4.40) และในระดับมาก 1 ประเด็น คือ แหล่งน้ำที่ไม่อยู่ใกล้โรงงานอุตสาหกรรม(ค่าเฉลี่ย=3.85)

2. พื้นที่ปลูก พบว่า ในภาพรวมเกษตรกรเห็นด้วยเกี่ยวกับการใช้เกษตรดีที่เหมาะสมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 4.09) เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็น พบว่า เกษตรกรเห็นด้วยเกี่ยวกับการใช้เกษตรดีที่เหมาะสม ในระดับมากที่สุด 1 ประเด็น คือ พื้นที่เพาะปลูกไม่มีการตกค้างของสารเคมี(ค่าเฉลี่ย=4.29) และในระดับมาก 1 ประเด็น คือ การวิเคราะห์ตัวอย่างดินก่อนทำการเพาะปลูก (ค่าเฉลี่ย=3.90)

3. การใช้วัตถุดิบทรายทางการเกษตร พบว่า ในภาพรวมเกษตรกรเห็นด้วยเกี่ยวกับการใช้เกษตรดีที่เหมาะสมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 3.98) เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็น พบว่า เกษตรกรเห็นด้วยเกี่ยวกับการใช้เกษตรดีที่เหมาะสม ในระดับมากที่สุด 2 ประเด็น ได้แก่ (1) การใช้สารเคมีทางการเกษตรใช้ตามคำแนะนำของกรมการข้าวหรือกรมวิชาการเกษตร (ค่าเฉลี่ย=4.16) และ(2) ไม่ใช้วัตถุดิบทรายทางการเกษตรที่ระบุในทะเบียนวัตถุดิบทางการเกษตรที่ห้ามใช้(ค่าเฉลี่ย=3.81)

4. การจัดการคุณภาพในกระบวนการผลิตก่อนการเก็บเกี่ยว ในภาพรวมเกษตรกรเห็นด้วยเกี่ยวกับการใช้เกษตรดีที่เหมาะสมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย= 4.16) เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็น พบว่า

4.1 การผลิตเพื่อให้ได้ข้าวเปลือก ตรงตามพันธุ์ พบว่า ในภาพรวมเกษตรกรเห็นด้วยเกี่ยวกับการใช้เกษตรดีที่เหมาะสมในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย= 4.23) เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็น พบว่า เกษตรกรเห็นด้วยเกี่ยวกับการใช้เกษตรดีที่เหมาะสม ในระดับมากที่สุด 2 ประเด็น ได้แก่ (1) เมล็ดพันธุ์ข้าวที่ใช้ได้มาจากแหล่งผลิตเมล็ดพันธุ์ที่เชื่อถือได้(ค่าเฉลี่ย=4.37) และ(2) เมล็ดพันธุ์ข้าวที่ใช้มีความงอกไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 (ค่าเฉลี่ย=4.09)

4.2 การป้องกันการกำจัดศัตรูพืชและความเสียหายของผลิตผลจากศัตรูพืช พบว่า ในภาพรวมเกษตรกรเห็นด้วยเกี่ยวกับการใช้เกษตรดีที่เหมาะสมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 4.08) เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็น พบว่า เกษตรกรเห็นด้วยกับการใช้เกษตรดีที่เหมาะสม ในระดับมาก 2 ประเด็น ได้แก่ (1) มีการสำรวจการเข้าทำลายของศัตรูพืชเป็นประจำ (ค่าเฉลี่ย=4.13) และ (2) มีการป้องกันกำจัดศัตรูพืชด้วยวิธีกลและชีววิธี(ค่าเฉลี่ย=4.03)

5. การเก็บเกี่ยวและการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว ในภาพรวมเกษตรกรเห็นด้วยเกี่ยวกับการใช้เกษตรดีที่เหมาะสมในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย= 4.28) เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็น พบว่า

5.1 การจัดการเพื่อให้ได้ข้าวเปลือกที่มีคุณภาพการสีที่ดี พบว่า ในภาพรวมเกษตรกรเห็นด้วยกับการใช้เกษตรดีที่เหมาะสมในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 4.26) เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็น พบว่า เกษตรกรเห็นด้วยกับการใช้เกษตรดีที่เหมาะสม ในระดับมาก

ที่สุด 2 ประเด็น ได้แก่ (1) มีการเก็บเกี่ยวข้าวในระยะเวลาที่เหมาะสม(ค่าเฉลี่ย=4.25) และ (2) เก็บเกี่ยวข้าวในระยะพลับพลึง(ค่าเฉลี่ย=4.28)

5.2 การเก็บเกี่ยวและการนวด พบว่า ในภาพรวมเกษตรกรเห็นด้วยเกี่ยวกับการใช้เกษตรกรที่เหมาะสมในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 4.29) เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็น พบว่า เกษตรกรเห็นด้วยเกี่ยวกับการใช้เกษตรกรที่เหมาะสม ในระดับมากที่สุด 2 ประเด็น ได้แก่ (1) กระสอบที่ใช้ในการบรรจุข้าวมีความสะอาด(ค่าเฉลี่ย=4.27) และ(2) รถเกี่ยวข้าวมีการทำความสะอาดเป็นอย่างดี (ค่าเฉลี่ย=4.32)

5.3 ความชื้นของข้าวเปลือกและการลดความชื้น พบว่า ในภาพรวมเกษตรกรเห็นด้วยเกี่ยวกับการใช้เกษตรกรที่เหมาะสมในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 4.31) เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็น พบว่า เกษตรกรเห็นด้วยเกี่ยวกับการใช้เกษตรกรที่เหมาะสม ในระดับมากที่สุด 2 ประเด็น ได้แก่ (1) มีการลดความชื้นของข้าวเปลือกหลังเก็บเกี่ยวเสร็จ(ค่าเฉลี่ย=4.27) และ (2) เมล็ดข้าวเปลือกที่ลดความชื้นแล้ว มีความชื้นไม่เกิน 14%

6. การขนย้าย การเก็บรักษาและการรวบรวมผลิตผล พบว่า ในภาพรวมเกษตรกรเห็นด้วยเกี่ยวกับการใช้เกษตรกรที่เหมาะสมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย= 4.16) เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็น พบว่า เกษตรกรเห็นด้วยเกี่ยวกับการใช้เกษตรกรที่เหมาะสม ในระดับมาก 2 ประเด็น ได้แก่ (1) สถานที่เก็บเมล็ดพันธุ์มีอากาศถ่ายเทได้ดี ไม่มีการปนเปื้อน(ค่าเฉลี่ย=4.12) และ (2) ภาชนะที่ใช้ในการบรรจุเมล็ดพันธุ์ข้าวมีการทำความสะอาดเป็นอย่างดี (ค่าเฉลี่ย=4.19)

7. การบันทึกและการจัดเก็บข้อมูล พบว่า ในภาพรวมเกษตรกรเห็นด้วยเกี่ยวกับการใช้เกษตรกรที่เหมาะสมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย= 3.97) เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็น พบว่า เกษตรกรเห็นด้วยเกี่ยวกับการใช้เกษตรกรที่เหมาะสม ในระดับมาก 1 ประเด็น คือ มีการบันทึกข้อมูลอย่างครบถ้วนตามแบบบันทึกข้อมูลของเกษตรกร(ค่าเฉลี่ย=3.97)

ตอนที่ 5 ปัญหาและข้อเสนอแนะของเกษตรกรเกี่ยวกับการใช้เกษตรกรที่เหมาะสมในการผลิตข้าว

ตอนย่อยที่ 5.1 ปัญหาของเกษตรกรเกี่ยวกับการใช้เกษตรกรที่เหมาะสมในการผลิตข้าว

ผลการศึกษาปัญหาของเกษตรกรเกี่ยวกับการใช้เกษตรกรที่เหมาะสมในการผลิตข้าว รายละเอียดดังตารางที่ 4.9

ตารางที่ 4.9 ปัญหาของเกษตรกรเกี่ยวกับการใช้เกษตรดีที่เหมาะสมในการผลิตข้าว

N = 100

ประเด็น	ระดับความรุนแรงของปัญหา					ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
	5	4	3	2	1	(ส่วนเบี่ยง	
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	เบนมาตรฐาน ฐาน)	
1. แหล่งน้ำ						2.71	ปานกลาง
						(0.752)	
1.1 แหล่งน้ำอยู่ใกล้	12	6	10	0	72	1.86	น้อย
โรงงานอุตสาหกรรม	(12.0)	(6.0)	(10.0)	(0)	(72.0)	(1.463)	
1.2 ขาดน้ำเมื่อเกิดฝน	18	16	56	10	0	3.42	มาก
ทิ้งช่วง	(18.0)	(16.0)	(56.0)	(10.0)	(0)	(0.901)	
1.3 ขาดความรู้ความ	4	7	69	12	8	2.87	ปานกลาง
เข้าใจในการจัดการน้ำ	(4.0)	(7.0)	(69.0)	(12.0)	(8.0)	(0.812)	
2. พื้นที่ปลูก						2.88	ปานกลาง
						(0.637)	
2.1 ดินขาดความอุดม	6	5	61	23	5	2.84	ปานกลาง
สมบูรณ์	(6.0)	(5.0)	(61.0)	(23.0)	(5.0)	(0.838)	
2.2 ขาดความรู้ความ	10	7	61	21	1	3.04	ปานกลาง
เข้าใจในการปรับ	(10.0)	(7.0)	(61.0)	(21.0)	(1.0)	(0.852)	
ปรุงบำรุงดิน							
2.3 สภาพพื้นที่ไม่	6	7	52	28	7	2.77	ปานกลาง
เหมาะสม	(6.0)	(7.0)	(52.0)	(28.0)	(7.0)	(0.908)	
3. การใช้วัตถุดิบ						3.17	ปานกลาง
ทางการเกษตร						(0.767)	
3.1 ขาดความรู้ความ	15	15	41	21	8	3.08	ปานกลาง
เข้าใจเรื่องการใช้สารเคมี	(15.0)	(15.0)	(41.0)	(21.0)	(8.0)	(1.134)	
ที่ถูกต้อง							

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

N = 100

ประเด็น	ระดับความรุนแรงของปัญหา					ค่าเฉลี่ย	
	5	4	3	2	1	(ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน)	ความหมาย
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)		
3.2 สารเคมีราคาแพง	28 (28.0)	18 (18.0)	35 (35.0)	13 (13.0)	6 (6.0)	3.49 (1.202)	มาก
3.3 แหล่งจำหน่ายสารเคมีอยู่ห่างไกล	7 (7.0)	15 (15.0)	53 (53.0)	17 (17.0)	8 (8.0)	2.96 (0.963)	ปานกลาง
4. การจัดการคุณภาพในกระบวนการผลิตก่อนการเก็บเกี่ยว						2.74 (0.930)	ปานกลาง
4.1 มีเมล็ดพันธุ์อื่นปนเกินร้อยละ 5 เนื่องจากไม่มีการสำรวจข้าวในแปลงนา	7 (7.0)	15 (15.0)	39 (39.0)	27 (27.0)	12 (12.0)	2.78 (1.069)	ปานกลาง
4.2 มีข้าวเรือและหรือข้าวปนมากกว่า 40 ต้น/ไร่	6 (6.0)	15 (15.0)	40 (40.0)	21 (21.0)	18 (18.0)	2.70 (1.115)	ปานกลาง
5. การเก็บเกี่ยวและการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว						3.08 (0.80)	ปานกลาง
5.1 ไม่สามารถเก็บเกี่ยวข้าวในระยะที่เหมาะสมได้เพราะขาดแรงงานคนเก็บเกี่ยว	18 (18.0)	21 (21.0)	34 (34.0)	15 (15.0)	12 (12.0)	3.18 (1.242)	ปานกลาง
5.2 อุปกรณ์ที่ใช้ในการเก็บเกี่ยวและภาชนะบรรจุไม่สะอาดมีสิ่งเจือปน	9 (9.0)	40 (40.0)	19 (19.0)	16 (16.0)	16 (16.0)	3.10 (1.251)	ปานกลาง

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

N = 100

ประเด็น	ระดับความรุนแรงของปัญหา					ค่าเฉลี่ย	
	5	4	3	2	1	(ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน)	ความหมาย
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)		
5.3 วิธีการเก็บเกี่ยว ก่อให้เกิดอันตรายต่อ ผลิตผลโดยไม่ได้ ทำความสะอาดเครื่องนวด ก่อนเก็บเกี่ยว	9	32	25	15	19	2.97	ปานกลาง
6. การขนย้าย การเก็บ รักษา และการรวบรวม ผลิตผล						2.61 (0.923)	ปานกลาง
6.1 ไม่มีลานตากเมล็ด พันธุ์	6	14	34	26	20	2.60 (1.137)	น้อย
6.2 มีฝนตกระหว่างการ ตากเมล็ดพันธุ์	2	13	49	19	17	2.64 (0.980)	ปานกลาง
6.3 ผลผลิตมากแต่ยัง ฉางมีขนาดเล็ก	4	6	50	26	14	2.60 (0.943)	น้อย
6.4 ช้างไม่สามารถ ป้องกันศัตรูจำพวกนก หนู ได้	5	10	50	19	16	2.69 (1.022)	ปานกลาง
6.5 มีพาหนะน้อยไม่ เพียงพอในการขนย้าย ผลิตผล	2	7	51	24	16	2.55 (0.914)	น้อย

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

ประเด็น	ระดับความรุนแรงของปัญหา					ค่าเฉลี่ย	
	5	4	3	2	1	(ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน)	ความหมาย
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)		
7. การบันทึกและการจัดเก็บข้อมูล						2.90 (0.861)	ปานกลาง
7.1 การบันทึกข้อมูลด้านวัตถุอันตราย มีขั้นตอนยุ่งยาก	3 (3.0)	17 (17.0)	50 (50.0)	20 (20.0)	10 (10.0)	2.83 (0.933)	ปานกลาง
7.2 การบันทึกข้อมูลไม่สม่ำเสมอเกี่ยวกับแหล่งที่มา เมล็ดพันธุ์การเตรียมดิน การกำจัดพันธุ์ปน การเก็บเกี่ยว การลดความชื้น และการตรวจของเจ้าหน้าที่	7 (7.0)	22 (22.0)	42 (42.0)	20 (20.0)	9 (9.0)	2.98 (1.035)	ปานกลาง

ตารางที่ 4.9 ปัญหาของเกษตรกรเกี่ยวกับการใช้เกษตรดีที่เหมาะสมในการผลิต มีรายละเอียด ดังนี้

1. แหล่งน้ำ พบว่า เกษตรกรมีปัญหาเกี่ยวกับการใช้เกษตรดีที่เหมาะสมในการผลิต ในระดับมาก 1 ประเด็น คือ ขาดน้ำเมื่อเกิดฝนทิ้งช่วง(ค่าเฉลี่ย=3.42) ในระดับปานกลาง 1 ประเด็น คือ ขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดการน้ำ (ค่าเฉลี่ย= 2.87) และในระดับน้อย 1 ประเด็น คือ แหล่งน้ำอยู่ใกล้โรงงานอุตสาหกรรม (ค่าเฉลี่ย= 1.86)

2. พื้นที่ปลูก พบว่า เกษตรกรมีปัญหาเกี่ยวกับการใช้เกษตรดีที่เหมาะสมในการผลิต ในระดับปานกลาง 3 ประเด็น ได้แก่ (1) ขาดความรู้ความเข้าใจในการปรับปรุงบำรุงดิน (ค่าเฉลี่ย=3.04) (2) ดินขาดความอุดมสมบูรณ์ (ค่าเฉลี่ย=2.84) และ (3) สภาพพื้นที่ไม่เหมาะสม

(ค่าเฉลี่ย=2.77)

3. การใช้วัตถุดิบทรายทางการเกษตร พบว่า เกษตรกรมีปัญหาเกี่ยวกับการใช้ เกษตรดีที่เหมาะสมในการผลิต ในระดับมาก 1 ประเด็น คือ สารเคมีราคาแพง(ค่าเฉลี่ย=3.49) ในระดับปานกลาง 2 ประเด็น ได้แก่ (1) ขาดความรู้ความเข้าใจเรื่องการใช้สารเคมีที่ถูกต้อง (ค่าเฉลี่ย=4.16) และ(2) แหล่งจำหน่ายสารเคมีอยู่ห่างไกล (ค่าเฉลี่ย=2.96)

4. การจัดการคุณภาพในกระบวนการผลิตก่อนการเก็บเกี่ยว พบว่า เกษตรกรมี ปัญหาเกี่ยวกับการใช้เกษตรดีที่เหมาะสมในการผลิต ในระดับปานกลาง 2 ประเด็น ได้แก่ (1) มีเมล็ดพันธุ์อื่นปนเกินร้อยละ 5 เนื่องจากไม่มีการสำรวจข้าวในแปลงนา (ค่าเฉลี่ย=2.78) และ (2) มีข้าวเรือและหรือข้าวปนมากกว่า 40 ต้น/ไร่(ค่าเฉลี่ย=2.70)

5. การเก็บเกี่ยวและการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว พบว่า เกษตรกรมีปัญหาเกี่ยวกับการใช้เกษตรดีที่เหมาะสมในการผลิต ในระดับปานกลาง 3 ประเด็น ได้แก่ (1) ไม่สามารถเก็บเกี่ยวข้าวในระยะที่เหมาะสมได้เพราะขาดแรงงานคนเก็บเกี่ยว (ค่าเฉลี่ย=3.18) (2) อุปกรณ์ที่ใช้ในการเก็บเกี่ยวและภาชนะบรรจุไม่สะอาดมีสิ่งเจือปน(ค่าเฉลี่ย=3.10) และ(3) วิธีการเก็บเกี่ยว ก่อให้เกิดอันตรายต่อผลิตผลโดยไม่ได้ทำความสะอาดเครื่องนวดก่อนเก็บเกี่ยว (ค่าเฉลี่ย=2.97)

6. การขนย้าย การเก็บรักษาและการรวบรวมผลิตผล พบว่า เกษตรกรมีปัญหา เกี่ยวกับการใช้เกษตรดีที่เหมาะสมในการผลิต ในระดับปานกลาง 2 ประเด็น ได้แก่ (1) ยุ้งฉาง ไม่สามารถป้องกันศัตรูจำพวกนก หนูได้(ค่าเฉลี่ย= 2.69) และ (2) มีฝนตกระหว่างการตากเมล็ดพันธุ์ (ค่าเฉลี่ย= 4.19) ในระดับน้อย 3 ประเด็น ได้แก่ (1) ไม่มีลานตากเมล็ดพันธุ์ และผลผลิต มากแต่ยุ้งฉางมีขนาดเล็ก (ค่าเฉลี่ย= 2.60) และ (3) มีพาหนะน้อยไม่เพียงพอในการขนย้ายผลผลิต (ค่าเฉลี่ย= 2.55)

7. การบันทึกและการจัดเก็บข้อมูล พบว่า เกษตรกรมีปัญหาเกี่ยวกับการใช้เกษตร ดีที่เหมาะสมในการผลิต ในระดับปานกลาง 2 ประเด็น ได้แก่ (1) การบันทึกข้อมูลไม่สม่ำเสมอ เกี่ยวกับแหล่งที่มา เมล็ดพันธุ์การเตรียมดิน การกำจัดพันธุ์ปน การเก็บเกี่ยว การลดความชื้น และ การตรวจของเจ้าหน้าที่(ค่าเฉลี่ย= 2.98)และ (2) การบันทึกข้อมูลด้านวัตถุดิบทรายมีขั้นตอนยุ่งยาก (ค่าเฉลี่ย= 2.83)

ตอนย่อที่ 5.2 ข้อเสนอแนะของเกษตรกรเกี่ยวกับการใช้เกษตรดีที่เหมาะสมใน

การผลิตข้าว

ผลการศึกษาข้อเสนอแนะของเกษตรกรเกี่ยวกับการใช้เกษตรดีที่เหมาะสมในการผลิตข้าว มีรายละเอียดดังตารางที่ 4.10

ตารางที่ 4.10 ข้อเสนอแนะของเกษตรกรเกี่ยวกับการใช้เกษตรดีที่เหมาะสมในการผลิตข้าว

N = 100

ประเด็นข้อเสนอแนะ	จำนวน(คน)	ร้อยละ	อันดับ
1. แหล่งน้ำ			
- ให้รัฐบาลจัดทำระบบชลประทานให้ทั่วถึง	55	55.0	7
- ให้เจ้าหน้าที่ให้ความรู้เกี่ยวกับการปรับปรุงบำรุงดินและการใช้สารเคมีทางการเกษตร	48	48.0	9
- ให้รัฐบาลช่วยเหลือปุ๋ยเคมีราคาถูก	89	89.0	2
2. พื้นที่ปลูก			
- ให้เจ้าหน้าที่ให้ความรู้เกี่ยวกับการปรับปรุงบำรุงดิน	69	69.0	4
3. การใช้วัตถุดิบอันตรายทางการเกษตร			
- รัฐบาลควรจัดหาสารเคมีที่ราคาถูกกว่าท้องตลาดจำหน่ายให้แก่เกษตรกร	78	78.0	3
- ควรมีการควบคุมคุณภาพสารเคมีกำจัดศัตรูพืช	51	51.0	8
4. การจัดการคุณภาพในกระบวนการผลิตก่อนการเก็บเกี่ยว			
- ให้รัฐบาลสนับสนุนเมล็ดพันธุ์ข้าวที่มีคุณภาพ	90	90.0	1
5. การเก็บเกี่ยวและการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว			
- ต้องการแรงงานที่ค่าแรงราคาถูก และเพียงพอในช่วงการเก็บเกี่ยว	57	57.0	5
6. การขนย้าย การเก็บรักษา และการรวบรวมผลิตผล			
- ต้องการยุ้งฉางในการเก็บข้าวที่เพียงพอ	44	44.0	10
- ต้องการพาหนะในการขนย้ายผลผลิต	49	49.0	8

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

N = 100

ประเด็นข้อเสนอแนะ	จำนวน(คน)	ร้อยละ	อันดับ
7. การบันทึกและการจัดเก็บข้อมูล			
- ให้เจ้าหน้าที่เข้ามาตรวจเยี่ยมอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้คำแนะนำในการบันทึกข้อมูลอย่างถูกต้อง และต่อเนื่อง	56	56.0	6

ตารางที่ 4.10 ข้อเสนอแนะของเกษตรกรเกี่ยวกับการใช้เกษตรดีที่เหมาะสมในการผลิตข้าว มีรายละเอียด ดังนี้

- 1. แหล่งน้ำ** พบว่า เกษตรกรเกือบทั้งหมด (ร้อยละ 89.0) เสนอแนะให้รัฐบาลช่วยเหลือปุ๋ยเคมีราคาถูกลงมาร้อยละ 55.0 เสนอให้รัฐบาลจัดทำระบบชลประทานให้ทั่วถึง และร้อยละ 48.0 เสนอให้เจ้าหน้าที่ให้ความรู้เกี่ยวกับการปรับปรุงบำรุงดินและการใช้สารเคมีทางการเกษตร
- 2. พื้นที่ปลูก** พบว่า เกษตรกรมากกว่าครึ่ง(ร้อยละ 69.0) เสนอแนะให้เจ้าหน้าที่ให้ความรู้เกี่ยวกับการปรับปรุงบำรุงดิน
- 3. การใช้วัตถุดิบอัตรายทางการเกษตร** พบว่า เกษตรกรเกือบทั้งหมด (ร้อยละ 78.0) เสนอให้ รัฐบาลควรจัดหาสารเคมีที่ราคาถูกลงกว่าท้องตลาดจำหน่ายให้แก่เกษตรกรร้อยละ 51.0 ควรมีการควบคุมคุณภาพสารเคมีกำจัดศัตรูพืช
- 4. การจัดการคุณภาพในกระบวนการผลิตก่อนการเก็บเกี่ยว** พบว่า เกษตรกรเกือบทั้งหมด (ร้อยละ 90.0) เสนอให้รัฐบาลสนับสนุนเมล็ดพันธุ์ข้าวที่มีคุณภาพ
- 5. การเก็บเกี่ยวและการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว** พบว่า เกษตรกรมากกว่าครึ่ง (ร้อยละ 57) เสนอว่าต้องการแรงงานที่ค่าแรงราคาถูกลง และเพียงพอในช่วงการเก็บเกี่ยว
- 6. การขนย้าย การเก็บรักษา และการรวบรวมผลิตผล** พบว่า เกษตรกรส่วนมาก (ร้อยละ 49.0) ต้องการพาหนะในการขนย้ายผลผลิต ร้อยละ 44.0 เสนอว่าต้องการผู้ชำนาญในการเก็บข้าวที่เพียงพอ
- 7. การบันทึกและการจัดเก็บข้อมูล** พบว่า เกษตรกรมากกว่าครึ่ง(ร้อยละ 56.0) เสนอให้เจ้าหน้าที่เข้ามาตรวจเยี่ยมอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้คำแนะนำในการบันทึกข้อมูลอย่างถูกต้อง และต่อเนื่อง